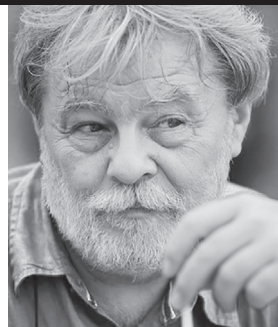

Parti Nagy Lajos

Napihnjeni geni

Trije brezdomci so sedeli na Trgu Szabadság in gledali televizijo.

Morda je bilo vse to zaradi snega, prvega snega, ki je v Budimpešti od jutra opravljal svoj posel, nekako tako kot brigada pleskarjev upognjenih hrbtov. Ali pa je bilo zaradi genov, ki so v zraku, veliko zavaljenih genov v zraku, kot jim pravi Tubica, ko danes zjutraj odprem okno, kajti genom ni mogoče ničesar prepovedati. Tubica, solariziran kot žanjci, je bil pred kratkim na oddihu, z ženo, na Bahamih. Cigansko pečenko jé, rad jo ima, če je hladna; pod krili, pod vsako od obeh kril, mu je kirurg vsadil po en mobilnik, pa tudi sicer je dobro informiran, o tem ni dvoma. In on pripoveduje, kar nekaj zgodbic, o včerajšnjih dogodkih, pa ne da jih jaz ne bi bil že dovoljkrat slišal, o tem, da je pojav prva zagledala Henrietta Kiss, desetarka, ob 9.30, poleg tega pa sem to tudi sam videl, vsak dan vidim na vogalu ameriške ambasade policaje z brzostrelkami, kako pihajo v kozarce z belo kavo pod nosom in cepetajo. Mladi stvor je prav v tem trenutku kar tako pokukal v ogledalo za pregledovanje bomb. Danes so njegove oči že veliko lepše – ne preveč zatečene, samo krvave, toda tole njegovo posrečeno opazovanje se je zdaj, ob tokratnem pojavu, dobesedno skoraj izničilo. Namesto da bi svoje sobojevnike z glasnim vzklikom informiral, se je on, v fizičnem smislu, dobesedno zasukal na petah, privlekel na dan cigareto, danes šele četrto, si skrivaj pomel oči, brez učinka. In šele potem šepetaje vprašal svoja kolega, ali vidita ali ne vidita tamle tisti nenavadni pojav? Onadva pa sta samo stiskala ohlajeni kavi, široko odprtih ust, ki so povedala vse. Jebiga, onadva nista slepa, samo da sta pač verjela, torej ... da ne vidita dobro oziroma da se jima blešči od snega. V resnici se ne blešči, pač pa je plin.

Repetirata brzostrelki in se spustita na kolena, kot so ju učili. Mogoče je tudi, da je kak spakedran oglas, je porekel eden. Kak toplozračni balon, napihnejo ga do velikega, nato pije nescafé ali kaj drugega. Juho v prahu.

Tisto reč bi bilo treba prijaviti, ker gre za dejavnost v območju zraka, je povedal drugi. Zeblo ju je v kolenu, bila pa sta tudi čisto smešna tistega popoldneva, ko je snežilo. Še zlasti, ker so tisti tam, pa pozabimo na samo dogajanje, mirno posedali na klopi, pred sovjetskim spomenikom. Nekaj časa je bilo nekaj težav tudi z jezikom. Kaj da je tisto, kar vidijo, in katere besede je mogoče zapisati, da bodo uradnega značaja. Odkriteljica Henrietta Kiss, desetarka, je dobila ukaz, naj po radiu pokliče centralo.

Brezdomci, je poročala, trije kosi, brezdomni državljani. No, in, dragica? je vprašal nervozen, drseči glas. No, in? Stanje je takšno, javljam, da so pribl. tolikšni kot veleposlaništvo, tolikšni ali celo kot narodna banka. Vsaj ko sedijo. Da, v sedečem položaju, izvolite verjeti, je neka velika klop, oziroma ta je prav tako porasla sorazmerno z njimi ... Še bi poročala, vendar so Henrieto Kiss v centrali kmalu pretrgali, tisti tam je hotel govoriti z določenim Lajosem. Spet ste mu pustili, da pije, je rjul njegov glas v uho bledega policaja. Javljam, sploh mu nismo pustili in tisti karkolisože, so zares tukaj, in prosimo: ukaz ali akcijo, ampak najboljši bi bil kak avtokomandos, če bi lahko prispel. Pri tem je bilo slišati eno zelo grdo iz radia in centrala je pretrgala oddajanje. V resnici pa je še kako lepa ta zimska beseda, "avtokomandos", podobna besedi pečen kostanj ali čistilka črev. Kragulček. Pijani smo, so rekli tam notri, je poročal suho neki Lajos Gvišni, in vstal. Tega pa niso povedali, jebenti, kakšna naj bo akcija. Legitimiranje na primer, ali kaj. Ali v čigavi pristojnosti je to? V oknih veleposlaništva so postavali privlačni moški z inteligentnimi obrazi, bliskavice so jemale vid, kot dlan velike kamere so škrtale. Zlatopolte ženske so posajale svoje rjave, rdeče in rumene malčke na notranji del zidca, potem, kar na lepem, kot na ukaz, so vsi po vrsti izginili. Rolette so zdrknile do dna. S stranskih ulic je bilo slišati sirene, tisti trije so dvignili glave, a niso bili preveč presenečeni. Bliže, k nogam so si primaknili kanto, eden od njih, mlajši moški, je kazal morda proti parlamentu ali pa morda v smeri siren, potem pa so ostali v sedečih položajih, prižgali cigarete med sneženjem. Kazalo je, da so se nekaj dogovorili, a ni bilo slišati, kaj, čeprav je bila nad Trgom svobode tišina. Velika tišina in Sofijin dim. Smrdi kot gnoj, pove Tubica, da bi skoraj izpljunil svoja pljuča ali kaj. Tako se je torej začelo, popoldne pa so se pogledi civiliziranega sveta osredotočili na Madžarsko, televizijske družbe so okupirale strehe, okna ambasade, na prizorišče je z velikim spremstvom prispel notranji minister. Poročali so mu, da se ni zgodil noben velik dogodek, razen manjše škode, ko je dežurni policaj po tistem, ko je bil trg že zaprt, začel legitimirati, da so takrat osebni podatki v legitimacijah nekako padli na tla in nekdo je zaradi svoje razmeroma velike teže

potegnil grdo črto po neki toyoti, k sreči ni bila od ambasade. O tem, da so potrebni pogovori in da je treba zadevne državljane z omnioznega prizorišča lepo in mirno, a brezpogojno odstraniti, sta madžarski ministrski predsednik in predsednik Clinton v en glas soglašala. Novica o tem je prvega doletela med odpravljanjem na pot na Vojaško upravo, drugega pa v Washingtonu. In od presenečenja, ki sta ga doživela, sta bili večji samo mirna kri, ki sta jo ohranila, in sposobnost natančne ocenitve situacije. Tubica je povedal, da so zadevni trije imeli nekaj malih težav z glasovi oziroma da je prišlo do osuplosti. Vse, kar so imeli in premogli, se je nekam povečalo, preraslo v vse smeri, tako njihova telesa in njih oblačila, pa vino v kanti in tudi klop, na kateri so sedeli, samo da je, žal, njihov glas ostal, kakršen je bil, majhen, nič kaj slišen, takole ničen, kakršnega ima na razpolago človek, kajti prav ta bi bil njemu, Tubici, in njegovi družini krvavo potreben, porasli glas, in to, da je on izplačal za to celo premoženje, je sicer vseeno, še sreča, da se je pravočasno razkrila diferenca ... Tubica je pri tem umolknil in se posmihal zaradi mojega nerazumnega obraza, češ, naj me ne skrbi, bom že še razumel, če bom še stanoval tukaj. Ko se je košara na dvižnem avtomobilu dvignila, je bilo slišati kosmičasto sneženje. Kakšno kurčevo reč ste použili, da ste tako porasli, je vprašal nadporočnik psiholog. Torej, kekse in malteške žemlje. Pa podarjeno vino, so boječe odvrnili vprašani. In kje ste to staknili? je vprašal nadporočnik. Da ne vedo. Tistile štirje so jih prinesli, golobi torej vsaj na pogled. Nekakšne bomberdžeke so imeli oblečene, niso se pretepali, pač pa dajali vina, zastonj. Iz kante, vendar prima sladkega. Tega so si natakali, tako dolgo, da so kar na lepem porasli. Ali pa se je država skrčila. Ena in ista figa, tako ali tako je delirij, mine. Se lahko postavijo na noge, je vprašal strokovnjak. Hildus lahko, so trdili, in ena med njimi, ženska torej, se je mukoma sestavila in se postavila. Trenutek je bil napet, pod varno streho, nad ličnicami ostrostrelcev se je koža napela, predsednik Clinton je v Ovalni pisarni sicer zajetno požrl slino, zgodilo pa se ni nič. Fajhtna ženska srednjih let je kolcnila. Lahko bi rekli, da je bila velika kot zgradba, kot zgradba narodne banke, vendar vitka. Stopila je dvakrat na levo, naredila koraka na desno, vrgla poljubček Lászlóju Jusztu, potem pa se je sesedla nazaj. Smejali so se, mišje cvileče, segali po kanti, veljalo je pravilo, da kanta ostane, brez nje ne bo sporazumevanja in ne miru. Okrog tretje ure je neki moški naznanil, da mora na malo potrebo, tako da, ali pokličejo Endreja Czeizla, da ga bo na novo sestavil, ali pa naj gre svoje opraviti tja zadaj, za televizijo. No, samo tega bi nam še manjkalo, so se obregnili, ki so po radiu sledili dogodkom. Še dobro, da ne na Kossuthov trg, je zamrmral eden, ki ga je ob tej misli tudi

preznojilo. Helikopter ministrskega predsednika je ravno tedaj pristal in je minister po kratkem pogovoru odstopil od svojega načrta, da bi se s pomočjo vozila z dvigalom in čelado, nevarnost gor ali dol, rokoval s tako poraslimi državljani. Krizni štab je z vključitvijo ameriških strokovnjakov do večera izdelal konkreten načrt, tako da so se potem s sodelovanjem narednika psihologa dotični po krajšem cincanju odločili, da se bodo ob zagotovitvi policijskega spremstva lepo in komot – z očmi, uprtimi predse, saj jih ne preganjajo Tataři –, posprehodili do Népstadiona. “Tam bomo pa že videli, kako naprej, prijatelji.” Ta ljudski stadion se je zdel najboljša rešitev, iz njega se ne bodo kar tako izvlekli in lahko jih bo zastražiti z vodnim topom, z reflektorjem, je baje povedal Tubici neki strokovnjak, ki ni hotel, da bi ga imenovali. In tudi to je zaupal, da so hotela določena podjetja v skladu z današnjim delovanjem oglasov stroške poravnati kar sama namesto drugih. Večerilo se je, človek, ki je razumen, lahko razume, da je bilo treba ukrepati, preden se bodo tisti trije opili kot mavre, pove Tubica, tako da so po nagovarjanju lepo krenili na pot, vse je steklo, samo Hilda je pred Zahodnim kolodvorom začela trmoglaviti, da se hoče peljati, a se je dalo pogovoriti, že tako so bili od gonje ravno dovolj prestrašeni, in tako so se mukoma vlekli naprej, med sneženjem, ki je pojenjavalo, medtem ko so njihove opalaste vrečke in kanto peljali za njimi štirje tovarnjaki. To pa so si vendarle izprosili, da dobijo sireno. Tako kot v kriminalkah. Tubic mi je danes zjutraj, na strehi, ko se je sklonil do mojega ušesa, zaupal, da je bilo tisto “vino” le nekakšen vzorec brez kakršne koli druge vsebnosti, torej ne povzroča zasidranja, saj v 24 urah z izdihavanjem povsem izpari, in tedaj, ali organizem na novo napolniti ali pa naj se človek sprijazni z osramotitvijo, da bo do konca življenja, lepo vas prosim, kaj ne, da ne, samo en usrani golob in nič drugega, gospod, nič drugega, vendar pa on, Tubica, ne bo tako nor, da bi to sprejel, njemu je ta zadeva ravno pravšnja, videl je učinke mehanizmov, napake, in napočil bo dan in presenečen bom, kajti takega hrupnega slo-novega cirkusa, kakršnega so s tremi bedniki, takega z njim in z njegovimi ljudmi ne bo, kot pribito, da ne. Pač pa tiha rast in po njej vznesenost, se Tubica globoko zazre v moje oči, ne kot tile bedaki, prijateljček, kako so lahko prosili kar koli, a so, so prosili, a le Endreja Czeizla in še en pisoar. Pa tudi sicer, pravi, pred pol ure je hodil tam proti Népstadionu in kakopak, malo pred svitanjem je kar na lepem vzelo tisto ogromnost. Skopnela je, kot bi mignil. Kot je prišlo, tako je tudi odšlo, dotični samo zrejo predse kot skrokanci, ne razumejo, zakaj priprave in policijski avtomobili. Sedijo, tesno drug ob drugem, in takšni so kot vsi drugi ljudje.